ఈ వారం కథ

సజీవ కళ్యాణం

ఎం.భట్

"ఏది ముందు, ఏది వెనుక అని చూడకుండా వుంటే ఎన్నో సామాజిక, మానసిక సమస్యలు మన చుట్టూ అలముకునే వుంటాయి" – అన్నాడు నా మిత్రుడు.

"మనిషిలోని కొన్ని బలహీనతలపై జాలి చూపవచ్చు, దిద్దనూ వచ్చు. కానీ, దుర్గుణాలపై, అవగుణాలపై? .... ఏం చేయగలం – సర్లే ! – పెళ్ళికొస్తూ ఈ డిస్కషన్ ఎందుకులే?"

'పెళ్ళి పందిరి – హంగామా హడావుడీ మీకు తెలిసినదే. కొద్దో గొప్పో సాంఘిక బాధ్యత గల కొందరికి అది – అక్కడ ఏమిటో "టైం వేస్ట్" అయిపోతున్నట్టు, ఎంతో సంపద వృధాగా తగలడిపోతున్నట్టు అనిపిస్తూ వుంటుంది. ఏం?

ఈ కథలోకి మనం బయటనుంచి ఎంటరైతే ఎక్కువ 'సస్పెన్స్' వుండదు. ఎందుకంటే పైన 'వెల్‌కం బోర్డు' వుంటుంది కాని – బంధువులు, స్నేహితులు, పిలిచినవారు, పిలిపించుకున్న వాళ్ళు మాత్రమే లోపలికి 'నిజమైన ఆహ్వానితులు' గదా – యికపోతే.

'ఇట్లాంటి పెళ్ళిళ్ళు ఎన్నో చేశాం, చూశాం' అని తలపోసే తలపండిన గంభీర వదనాలు, వారిని తమ చిన్న తనపు పేచీలతో యిబ్బంది పెట్టే మనవళ్ళ గొడవ – అదో హంగామా – వారికేసి ఆశగా పెళ్ళిపందిరి గేటు అవతలి నుంచి చూస్తూవున్న, ఐస్‌క్రీం, బెలూన్ వెండర్‌లు.

మగ పెళ్ళివారికి కేటాయించిన హోటుల్లో ఖాళీ కుర్చీల దగ్గర హాయిగా ఏ పేచీలు పెట్టకుండా ఆడుకుంటున్న పిల్లలు, కిలకిలలు – ఇదంతా ఒక యిది–

ఇంకా పెళ్ళి పందిరిని, కళ్యాణ వేదికని సర్దుతూ, అలంకరిస్తూ వున్న ఆడపెళ్ళి వారు. 'పూర్వపు ఈ పెళ్ళిళ్లలో' – సనాతన భావం తగ్గింది. కానీ ఖర్చు, సౌండు పొల్యూషన్, కరెంట్ వాడకం యింకా ఈ పెళ్ళి నిర్వహించటానికి చాలాకాలం నుంచి రకరకాలుగా చేస్తున్న న్యాయ, అన్యాయ సంపాదన – యివన్నీ పెరిగిపోయాయి. ఈ పెళ్ళిలో కూడా కొందరు లేక కొన్ని గ్రూపులు మాత్రమే నిజంగాను, కృతకంగాను, ఆనందిస్తున్న వాళ్ళు లేకపోలేదు.

• • • • •

తమకు గతంలో జరిగిన 'పెళ్ళిళ్ళ' గురించి జ్ఞాపకాలు కొందరిని ఆనందాలలో ముంచి, యింకొందరిని నిర్లిప్తత, వేదనలలో తేలుస్తున్నాయి. వారి వారి 'కెపాసిటీ' ననుసరించి మారకం 'ఉభయ పార్టీ మిత్రులు' అటు మగ పెళ్ళివారి 'యక్ష కోరికలు, గొంతెమ్మ లాంచనాలను' ఒకవైపు ఏహ్యతతో ఏమర్శిస్తూనే యిటు – గత్యంతరం లేక, అనివార్యం అయిపోయి, మూర్ఖంగా ఎక్కువ ఖర్చుతో ఆ అమ్మాయికి పెళ్ళి చేస్తున్న ఆడపెళ్ళివారిని పరామర్శిస్తూ, సహాయాలు చేస్తున్నాం.

ఇంతకీ గ్రామీణ జనాభాలో తొంభై తొమ్మిది శాతం తన తండ్రి, అప్పులక్షలు కుమ్మరించి కొనిపెట్టిన జీవితం – ఏమిటా? – అరుగుమీద తిరగలి తిప్పుకుంటూ, పిల్లలనికంటూ బతుకులోని మాధుర్యమంతా ఎండబెట్టటం – దట్స్ ఆల్. ఇంతకీ ఆ నా ఫ్రెండ్ 'పెక్యులారిటీ' ఏమిటంటే చాలా సస్పెన్స్ మనిషి. సపోజ్ మన ఎదురుగా అతనొస్తుంటే – ఒక లాంప్ పోస్ట్ లాంటి – మార్కు. నొకదానిని అతను దాటే లోపులే – అతన్ని దాటి పోగలం అని – మనం – ఆలోచిస్తుండగానే అతను మనని కూడా – దాటి పోతాడు.

ఇంకో సూపర్ స్పెషాల్టీ ఏమిటంటే – ఎల్లా, ఎక్కడ 'సంపాదిస్తాడో' ఏంటో గాని అతను వేసుకునే షర్ట్స్ –

వాళ్ల డిజైన్, కలర్స్ చాలా డిఫరెంట్‌గా వుంటాయి. వెయ్యి చొక్కాలలో ఒక్కటి వుండచ్చు – అలాంటివి – జింకను వేటాడి చంపేస్తున్న పెద్దపులి– పాము ముంగిస దెబ్బలాట – అల్లా వుద్దీన్ లాంతర్లోంచి భూతం రావటం – అల్లాంటి వన్నెమాట.

వచ్చిన వాళ్ళల్లో చాలా మందికి 'తిండి తిప్పలు – యిటీవల పెళ్ళిళ్ళలో దావానలంలా వ్యాపించిన 'బఫే' సిస్టం. పెళ్ళి చేస్తున్న ఆడపెళ్ళి వారు, 'ఆదే పనిగా' – పెళ్ళి చేయించుకుంటున్న మగపెళ్ళి వారు ఎవరూ కానరాని అపరిచిత జనసముద్రం అక్కడ – 'ఎవరికి వారే ఈ బఫే తీరే' – మనం వంటి చేత్తో మోయలేనంత బరువైన పింగాణీ పళ్ళాలు, పైగా వాటికోసం ఏ మూల వున్నాయో అని వెతుక్కోవడం.

ఇటీవలి ఆధునిక కథా సృష్టికర్తలు వారి కథలకు వస్తు సామగ్రిని ఈ 'బఫే సిస్టం'లోనే ఎంచుకుంటున్నట్టున్నారు.

పోనీండి – అన్నట్టు యిక్కడ మొహ మాటపడి తిని, యింటికెళ్ళి మళ్ళీ పెరుగన్నం 'కుమ్మాల్సిన' అధోగతిని ఊహిస్తున్నవారు కూడా లేకపోలేదు.

'ఇదిగో – బిర్యాని ఐపోయింది – పత్రమ్మను – ఆ – అప్పడాలు కూడా' –ఎవరో? అభినవ సంజయుడేమో.

పాపం – ఎవరివైపు, ఎలాంటి బంధువో తెలియదు కాని – ఒక ముసలాయన.

'ఏమిటో నాయనా, ఈ మాయదారి పోయేకాలం – మనమే పెట్టుకు తినాలి, మనని మనమే ఆదరించుకోవాలి. ఛీ' – అని 'ముహ్పావు వంతు' పైకే గొణుక్కుంటున్నాడు. తూలిపడబోయాడు. నవ్వుకుంటున్నారు ఆధునిక సంస్కారులు.

మా ఫ్రెండ్ నిజంగానే జాలిపడి ఓ పళ్ళెం సంపాదించి, దానిలో ఆయన తినదగ్గవి, చప్పరించదగ్గవి సేకరించి, ఆయన దగ్గరికి తీసుకువచ్చాడు. తొంభై శాతం అరిగిపోయిన – 'సప్లయ్ కంపెనీ' వారి కుర్చీని కూడా ఏ మూల నుంచో లాక్కొచ్చి, ఆ ముసలాయన్ని కూర్చోపెట్టాడు. నేనిచ్చిన మంచినీళ్ళ గ్లాసును అందుకుంటూ ఆయన మళ్ళీ "ఒళ్ళో పెట్టుకు తినాలా నాయనా?! మంచినీళ్ళు యింత చప్పగా వున్నాయే నాయనా" అని సణుగుతున్నాడు – భగవద్గీతను చెవులారా విని ఆరగించుకోలేని ధృతరాష్ట్రుడిలా –"నేనైతే రెండు చెంచాల ఉప్పు ఆ గ్లాసులోనే కలిపి యిచ్చి వుండేవాడిని" అన్నాడు మా ఫ్రెండ్.

• • • • •

అతను పెళ్ళి కూతురికి చాలా దగ్గరి పరిచయస్థుడు లెండి. నేనే రూట్‌లో ఈ పెళ్ళికి వచ్చానో తెల్సింది గదా. ఇలా అపరిచిత ఆహ్వానితులు ఎందరొచ్చారో ఏమో?

అప్పటికప్పుడు చీరలు, హెయిర్ స్టైల్స్, మిగతా మేచింగ్ మెటీరియల్స్ – చెప్పులతో సహా మార్చుకుంటూ ఫోటోలకు, వీడియోగ్రఫీకి 'లేనిపోని, వచ్చిరాని' పోజులిస్తున్న ఆడపడుచులు. వియ్యపు రాళ్ళు యింకా పెళ్ళికూతురు స్నేహితు రాళ్ళు – పెళ్ళికొడుకు కజిన్స్ కూడా వున్నారక్కడ.

'వాళ్ళకేసి చూసీచూడనట్టు చూసే స్తున్న రకరకాల ఊహలున్న 'కొంత మంది కుర్రవాళ్ళు – పిల్లల తండ్రులు, తల్లులు ఎట్సెట్రా.

"అపవిత్ర పవిత్రోవా – సర్వావస్థాం గతోపివా – యస్మరేత్ ....." అంటున్నాడు. 'అర్థాలను అధ్యయనం చేయని', చేయనవసరం లేని పురోహితుడుగారు, వారు చాలాసార్లు తమ చేతివాచీ కేసి చూసుకుంటూనే వున్నారు. 'ఎన్ని కేసులు ఒప్పుకున్నాడో ఏమిటో?'

'మధ్యలో భజంత్రీలు స్టాప్, మేళగాళ్ల స్టార్ట్ .... అంటున్నాడు.

• • • • •

పెళ్ళికొడుకు 'పటాలం' ఆ జిల్లా జనాభాలో పదోవంతు ఉండొచ్చు. పైగా అతని మావయ్యల, బాబాయిల, బావల, తమ్ముళ్ళ, అన్నల యింకా తన ఆఫీసు స్టాఫ్‌లు, స్టాఫున్నరలూ కూడా వచ్చారు.

వారంతా ఆదరింపబడడానికి పెళ్ళి కూతురి తండ్రి, అన్నల 'ఆర్థిక సత్తా' ఏమిటో కూలంకషంగా, ఆద్యంతాల దాకా పరీక్షిద్దామని వచ్చారు.

పాపం నయానా, భయానా, బలవంతాన – బస్సుల్లో, వ్యానుల్లో కుక్కబడి విచ్చేసినట్లున్నారు.

• • • • •

మా ఫ్రెండ్‌ని, పెళ్ళి కూతురి తండ్రి దగ్గరికి రమ్మని సైగ చేశాడు. ఆ సైగని 'రిసీవ్' చేసుకున్నది నేను. అది మా ఫ్రెండ్‌కి సకాలంలో అందజేసింది నేను. పెళ్ళి పనుల్లో అమూల్యమైన సహాయం చేసినట్టైంది నాకు.

వెళ్ళాడు. మంగళ వాయిద్యాల హోరులో పెళ్ళికూతురి తండ్రి వైపు ఒంగాడు. ఆయనేదో చెప్పాడు. అతను నా దగ్గరి కొస్తూ, ఒక్క క్షణం పెళ్ళి కూతురు దగ్గరకెళ్ళి ఏమో అన్నాడు. పెళ్ళికూతురు కిసుక్కున నవ్వింది. పెళ్ళికొడుకు కూడా నవ్వుకున్నాడు.

'ఆ కాళ్ళు కడగటాలు, అవి – ఎంత 'బార్‌బేరియస్'గా వున్నాయో....' అన్నాడు నా ఫ్రెండ్.

'ఉష్, వూరుకో, నువ్ భలేవాడి వయ్యా బాబూ –

'మాంగల్యధారణ సుముహూర్తోహైలా ....' మంగళవాద్యాల మోత ఎక్కువైంది.

'మాంగల్యం తంతునా, మమజీవన హేతునా..... ఓహో!

మాంగల్య ధారణ జరగబోతోంది; కొందరు ఎడ్వాన్సుగా తమ గుప్పెట్లోకి వచ్చిన – అక్షింతలని రకరకాల వేగాలతో కళ్యాణ వేదిక వేపుకు విసిరేస్తున్నారు.

ఇంతకీ ఎందరు వారిలో – ఆ వధూ వరులలో కనీసం ఒక్కరికైనా నిజమైన ఆశీస్సులను ఆశిస్తున్నారో, అందచేస్తు న్నారో – లేదో – మనకైతే

ఊహకే అందదు. బిట్ ఆల్ ఆఫ్ ఏ సడన్ - కల్యాణ వేదిక మాత్రమే ఒక్క వెలుగు వెలిగింది.

ఎన్ని లైట్లున్నా మిగతా పెళ్ళి పందిరి అంతా, కటిక చీకటి ఆవరించి నట్టె. అందరి దృష్టిలో ఒక్క పెళ్ళి కూతురే సర్వశక్తి స్వరూపిణిగా, ఉదాత్త భారత మాతగా దర్శనమిస్తోంది. కొన్ని క్షణాలు పట్టింది, అందరూ ఆ విచిత్ర పరిస్థితిలో తమ తమ స్థాయిలలో యిమడడానికి.

"ఐ ఓంట్ రిక్వైర్ హిమ్. ఇతను నాకు అక్కర్లేదు. యిట్లాంటి వాడిని నే చస్తే పెళ్ళి చేసుకోను." బ్రాహ్మడి చేతిలోంచి మైక్ లాక్కొని యిలా అనేస్తోంది ఆ 'అపర కళ్యాణి', అన్నట్టు ఆ పెళ్ళికూతురి పేరు 'కళ్యాణే'.

అందరి మనస్సులో కొందరి నోటి వెంట యిదే మాట. 'అదేమిటి!'

• • • • •

ఒకవేళ యిలాంటి సిట్యుయేషన్ మనకి ఎదురైతే అక్కడి పెద్దలందరి మొదటి మాట మీకు తెలిసిందే కదా!

"నీకేమైనా పిచ్చెక్కిందా?!"

"ఇంత వరకూ వచ్చాక యిప్పుడేమిటి?!"

"చిన్నప్పటి నుంచి గారాబంగా పెంచినందుకు నువ్వు చేసే నిర్వాకం యిదా?"

"ఎక్కడో పొరపాటు జరిగిపోయింది - మీరేమీ అనుకోకండి బాబూ!"

"స్థిమితపడు, సెన్స్‌లోకి రా. ఏమిటా పొగరు."

'ఎందుకిలా ప్రవర్తిస్తున్నావు?!'

'పిల్ల చూస్తే బానే వుందే?!'

'యిలాంటి సంబంధం అనుకోలేదు మేము.'

యిలా అవుతుందని కల్లో కూడా అనుకోలేదు.

యిట్లాంటి సంబంధం అని ముందే తెలిస్తే....?!

"మహాగొప్ప పెంపకం లే!....."

"ఛీ ఛీ నా కడుపున చెడ.........

" వూ!

"యిలా అయితే నీకీ జన్మకి పెళ్ళి అవుతుందా?! ......"

ఎవరూ తలవని, ఎవరూ ఆశించని, దృశ్యం - అది. మాటలు - అవి.

ఎవరి లెవల్లో వాళ్ళు చాలా విచిత్రమైన సందిగ్ధంలో, భయంకరమైన ఆశ్చర్యంలో. ఎటూ తోచని 'కన్‌ఫ్యూజన్'లో పడిపోయారు, గింగిలాడుతున్నారు.

కరెన్సీ నోట్ల తోరణాలు వెక్కిరిస్తున్నాయి.

నాకెటూ పాలుపోలేదు, నా ఫ్రెండ్ అయితే నా దరిదాపుల్లో లేడు. దూరంగా ఎంట్రన్స్ గేటు దగ్గర పోస్ట్‌మెన్ ఎవరో ఒక కుర్చీలు సర్దే ప్యూన్‌తో దేని గురించో 'ఆరా' తీస్తున్నాడు.

ఈ సీన్లన్నీ వదిలిపెట్టి నేను అతని దగ్గరికి వెళ్ళాను. విచిత్రమో, కాదో నాకేం తెలియదుకానీ, నా పేరున ఒక టెలిగ్రాం -

స్టార్ట్ ఇమ్మీడియట్ లీ - కంగ్రాట్స్. యు గాట్ ఎం.ఎస్.సి. సీట్ ఇన్ రోహిల్‌కండ్ యూనివర్శిటీ. మురదాబాద్ - అమర్‌నాథ్.

జరుగుతున్నదంతా హఠాత్తుగా మర్చిపోయి నాకు నేనే ఎంత ఆనందించానో తెలీదు. గత మూడున్నర నెలలుగా ఎం.ఎస్.సి. కెమిస్ట్రీలో సీటు కోసం నేను, మా ఫ్రెండ్స్ ఉత్తరాదిన చేసిన భిక్షాటన ఈ టెలిగ్రాంతో ముగిసిందన్న మాట. మరినే వెళ్ళాలిగా.

ఇప్పుడిక్కడవున్న పరిస్థితులలో ఎవరిని ఎలా పరామర్శించాలో, ఎలా వీడ్కోలు కోరుకోవాలో నాకేం తోచలేదు.

"విద్యాభ్యాసార్థం యిదం శరీరం" అని అనుకొని, పొరపాటున మా ఫ్రెండ్

> "నీకేమైనా పిచ్చెక్కిందా?!"
> "ఇంత వరకూ వచ్చాక యిప్పుడేమిట?!"
> "చిన్నప్పటినుంచి గారాబంగా పెంచినందుకు నువ్వుచేసే నిర్వాకం యిదా?"
> "ఎక్కడో పొరపాటు జరిగిపోయింది - మీరేమీ అనుకోకండి బాబూ!"

ఏమైనా కనబడతాడేమో అని చూశాను. వెళుతూ వెళుతూ - ముగ్గురు చిన్న పిల్లలని పిలిచి వాళ్ళకి వాళ్ళక్కావలసిన ఐస్‌క్రీంలు, బెలూన్‌లు కొని పెట్టి, అక్కడి నుంచి అంతర్ధానం అయ్యాను.

ఏ - కపటం, ఆత్మవంచన ఎరుగని ఆ పసిపిల్లలకి నేనిచ్చిన పార్టీ అన్న మాట ఇది. నాకు అందిన సంతోష వార్తని అక్కడ ఎవరితోపంచుకోవాలో తోచక. చేసిన విందు అది. కానీపెళ్ళి ఖర్చులాంటి అత్యనవసరం అయినది కాదని నా గట్టి నమ్మకం.

• • • • • •

ఇక చాలా కాలం దాకా యిక్కడి లోకం, స్నేహితులు, బంధువులు వాళ్ళ గొడవలు, పెళ్ళిళ్ళు, పేటాకులు నాకసలు 'టచ్' లేకుండా పోయాయి.

కానీ ఎందుకో చాలాసార్లు ఊహల్లో, కలల్లో యిందాక మీకు పరిచయం చేసిన ఆ ముసలాయన 'బఫే' తిప్పలు ఆ 'అపర కళ్యాణి' విశ్వరూప సందర్శనం, గీతావాక్యాలు, ఆనందంగా నేనిప్పించిన ఐస్‌క్రీంలు ఆస్వాదిస్తున్న పిల్లలు - యిప్పటికీ కళ్ళకు కట్టినట్టు కనబడుతున్నాయి.

• • • • •

ఉద్యోగరీత్యా మళ్ళీ దక్షిణాది వచ్చినపుడు. అడపాతడపా నా పాత ఫ్రెండ్స్‌ని, బంధువులని కలుస్తూనే వున్నా. కళ్యాణి పెళ్ళిలో నేను వస్తూ వెతుక్కున్న ఫ్రెండ్ కలిశాడు. మాటల సందర్భంలో ఆ ఆగిపోయిన పెళ్ళి గురించి ప్రస్తావన వచ్చింది.

"మీ కథకులు గతాన్ని వర్తమానంలో వదలరు, గతంలో భవిష్యత్తుని కలవరిస్తూ వుంటారు. అన్నిటినీ, అంటే ప్రతి చిన్న సంఘటనని, విశ్వ మానవ చరిత్రలో ఒక ప్రముఖ ఘట్టంగా 'ఫీల్' అవుతారు."

"అవును మరి. కాలాతీతమైన ఒక చారిత్రక సంఘటన మానవ సమాజాన్ని, దాని నడకని స్వల్పంగానైనా 'మూవ్' చేయగలదు. టేక్ ఫర్ ఇన్‌స్టాన్స్, కళ్యాణి పెళ్ళి నా భావాలని, నమ్మకాలని తద్వారా నా భవిష్యత్‌ని చాలా 'డిఫరెంట్'గా 'టర్న్' చేసింది. లేకపోతే నేను కూడా మహాదరిద్రంగా ఒక్క మాటలో 'వెధవ'లాగా తయారయ్యే వాడినే. ఇప్పటికన్నా నా పొజిషన్, యర్నింగ్ ఎంత ఎక్కువైనప్పటికీ యిది నిజం. ఇంకా ఎంత దూరం మీ యిల్లు?"

"నెక్స్ట్ స్ట్రీటే - కానీ నీతో ఒక్క నిజం చెప్పదలచుకున్నాను. నిన్ను చాలా కాలం తర్వాత కలిసినప్పటికీ అమక్షణం కాకపోయినా - రోజూలో ఒక్కసారైనా తలుచుకుంటూనే వుంటాం. మా ఫ్రెండ్స్ యూనిట్ అంతా అండ్ మై ఫామిలీ కూడా - ఒకటి, రెండు లెటర్‌లు రాశాను, అందాయో లేదో?"

"లేదే, నేను కథకుడిని అని - మీకందరికీ ఎలా తెలిసింది?"

"సరిగ్గా -, నీతో గడిపిన, చాలా సంఘటనలని - కథలుగా చదివీ; యిదే మా యిల్లు - కమిన్."

• • • • •

అన్నాలు తిన్న తర్వాత - నేను మా ఫ్రెండ్ అతని భార్య - మేడ మీద - ఆకాశం క్రింద, కూచుని కబుర్లలో పడ్డాం.

"కానీ నిజంగా మీరు భలే సాహసం చేశారు. ఐమీన్, మీ పెళ్ళిలో - ఆ విధంగా -

'గురజాడగారి కన్యకలాగా - "పట్టమేలే రాజువైతే, పట్టునన్నిపుడు" - అన్నట్టు - " అన్నానేను.

"మీరు ఆ కథ పూర్తిగా రాయలేదు కద!" అన్నది. ఆమె వాయిస్ యిప్పటికీ మారలేదు.

"నేనెరుగున్నంత వరకే రాశాను. ఊహించి, వాస్తవానికి కల్పనలు అద్ది - కథలు తయారు చేయడం నాకు చేతకాదు. ఒక సంఘటనని కథగా చెప్పాలని, ఆ కథ తెలుసుకున్నవారు ఆ పాత్రల, సంఘటనల నుంచి - వెలుగుని, ఆదర్శాన్ని సుజీవన సరళిని - అందుకుంటారని ఏదో తపన, తాపత్రయం నాకు."

నా ఫ్రెండ్ అన్నాడు - "మాడు కళ్యాణి - ప్రపంచం, కన్నవాళ్ళు, తోబుట్టువులు అంతా అపార్థం చేసుకున్నా; ఖైరి వేసినా - నీవు ఆనాడు 'చేసినది 'సాహసం' అని వీడొక్కడే అంటున్నాడు".

అవును మీరు చేసుకున్నదే - సజీవ కళ్యాణం.

"సాహసమో, చింతకాయో? ఏకదమ్ - ఆల్ ఆఫ్ ఏ సడన్, ఈ లాంఛనాలు, కట్నాలు, పెళ్ళి ఖర్చు, హంగామా, భేషజాలు - చుట్టూరా చూస్తుంటే - వళ్ళు మండిపోయింది. ఆ ఖర్చు చేస్తున్న, చేయిస్తున్న వాళ్ళందరినీ ఒక్కసారిగా కట్టకట్టి, పిచ్చాసుపత్రిలో పారేయాలనిపించింది....." గడగడా మంచినీళ్ళు తాగింది ఆమె. మళ్ళీ తనే అన్నది -

"పెళ్ళిళ్ళలో యిర్థు వర్గాలుచేసే కాల, ధన, వృధా ప్రయాస యింతా అంతా కాదు. తరతరాలుగా చూస్తున్నాం, తెలిసి కొందరు, తెలియక అందరు. 'విక్టిమ్స్' అయిపోతున్న ఘోరమైన భూకంపం లాంటిది ఈ పెళ్ళి ఖర్చు."

నవ్వుచెప్పి చేయడమేగానీ, నవ్వింది చేస్తున్నారా - హిడా -

"మరి దొంగతనం, వ్యభిచారం, మోసం, హత్య, బిచ్చమెత్తుకోవడం, లంచగొండితనం, ఈ రకం లిస్టులో నికృష్టపు - కట్నం, లాంఛనం, వెరశి ఈ 'పెళ్ళి ఖర్చు'ని ఎక్కడ వుంచాలంటారు?" - లేస్తూ అన్నాను నేను.

"వాటన్నిటి మధ్య క్లాసులు పెట్టి యాజిక్వలేటు పెళ్ళి ఖర్చు - ఇంటే సరిపోతుంది."

'హా!'..

తృప్తిగా నవ్వుకున్నాము ముగ్గురము.